

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 30 oktober 2025
Portefeuille(s): Democratisering
Portefeuillehouder(s): Rutger Groot Wassink
Behandeld door: Stedelijk Team Participatie (participatie@amsterdam.nl)
Onderwerp: Stand van zaken Doorontwikkeling buurtbudgetten en afdoen toezegging
TA2024-001017

Geachte leden van de gemeenteraad,

In vervolg op de brief van 9 juli 2025 over de "Voortgang uitvoering initiatiefvoorstel lid Broersen Stedelijk Participatief Begroten en doorontwikkeling buurtbudgetten" informeert het college u over deze voortgang. Tevens heb ik in de commissievergadering SED van 11 september 2024 toegezegd de balans tussen sociale en groene initiatieven bij de doorontwikkeling van de buurtbudgetten mee te wegen (TA2024-001017).

Aandachtspunten vanuit de raad

Het college betreft de aandachtspunten die uw raad naar voren heeft gebracht in de bespreking van de Stedelijke Evaluatie van de buurtbudgetten in 2024 in de doorontwikkeling van de buurtbudgetten. Deze betreffen:

- meer inclusieve en transparante buurtbudgetten;
- meer begeleiding bij het ontwikkelen en indienen van plannen;
- een balans tussen sociale en groene plannen;
- het stellen van niet te hoge eisen aan bewoners wat betreft de beschrijving en uitvoering van hun plan.

De uitwerking van deze aandachtspunten is onderdeel van de doorontwikkeling.

Stand van zaken doorontwikkeling

In de doorontwikkeling betreft het college de ervaringen tot nu toe in het werken met drie modellen, de wensen en ambities vanuit de raad en de wens vanuit de stadsdelen.

Conform het beleidskader Buurtbudgetten werken de stadsdelen met drie modellen, A, B (B1 en B2) en C. In de loop der jaren zijn in de stadsdelen ook net verschillende accenten gelegd in de toepassing van deze modellen. In overleg met de portefeuillehouders is besloten toe te werken naar een meer uniforme variant, en de modellen B2 en C in de toekomst niet meer toe te passen bij het buurtbudget.

Werkwijze per stadsdeel

Centrum, Nieuw West, Weesp en West werken met model A ("stadsdeel begroot", soms in combinatie met elementen van model B zie onder): een stadsdeelbreed proces waarin de nadruk

vooral ligt op het online indienen van plannen en een haalbaarheidstoets, waarna alle bewoners boven de twaalf jaar, via een unieke stemcode die zij per brief en hebben ontvangen, kunnen stemmen op de plannen die uitvoerbaar worden beschouwd. Een pluspunt van deze manier van werken is dat grote aantallen bewoners bereikt kunnen worden die, wanneer zij enigszins digitaal vaardig zijn, gemakkelijk mee kunnen doen aan de stemming. Een aandachtspunt van dit model is dat er weinig aanleiding of gelegenheid is tot ontmoeting en, zoals in de evaluatie stond en u als raad ook meermaals heeft benadrukt, Amsterdammers er na verloop van tijd minder in geïnteresseerd lijken te zijn. Het aantal stemmers is met 3-5% gedaald naar 7% in West.

Noord, Oost en Zuid werken met model B1 (cocreatie). Dit is een model waarin (soms in combinatie met het bovengenoemde model A), er ook gekozen wordt voor één of meer focusgebied(en) waar meer ruimte is voor co-creatie, bijeenkomsten en het begeleiden van bewoners bij het ontwikkelen van plannen. Een pluspunt van dit model is dat Amsterdammers vonden dat zij beter werden geholpen om hun plannen uitvoerbaar te maken en meer het gevoel hadden dat er gemeenschapszin ontstond door de buurtbudgetten. Een aandachtspunt van dit model is dat de nadruk ligt op fysieke bijeenkomsten, die in de agenda van de Amsterdammers moeten kunnen passen. Daarnaast kost deze werkwijze meer ambtelijke capaciteit.

Alleen West past model B2 toe. In dit doorlopende model om aan bewonersinitiatieven subsidie toe te kennen, kennen bewonerspanels onder begeleiding van een gebiedsmakelaar budget toe voor ingediende plannen. Stadsdeel West heeft naar aanleiding van de evaluatie buurtbudgetten besloten dit model niet meer toe te passen omdat het onnodige barrières en eisen voor het aanvragen van een bewonersinitiatief aan bewoners oplegt.

Zuidoost werkt met model C: community-based begroten. Hierbij worden budgetten per buurt toegekend aan buurtplatformen, die deze middelen in afstemming met de buurt besteden. In het portefeuillehoudersoverleg is geconcludeerd dat deze vorm van financieren meer past bij het buurtplatformrecht dan bij de buurtbudgetten. De ervaringen met model C kunnen worden meegenomen in de doorontwikkeling van het buurtplatformrecht, dat onderdeel is van de participatieverordening. Het is aan een nieuw(e) college en raad om een besluit te nemen over de financiering van buurtplatformen na 2026.

De ervaring leert dat de toepassing van de verschillende modellen verwarrend is voor alle betrokkenen. Daarom heeft het portefeuillehoudersoverleg besloten om te komen tot één eenduidig model voor de buurtbudgetten dat in de hele stad wordt toegepast.

Wensen en ambities uit de raad

Uitvoering van genoemde aandachtspunten vanuit de raad vraagt meer capaciteit dan met het huidige budget te realiseren en verantwoorden is. In het proces van uitwerking van deze aandachtspunten betreft het college de ervaring van de projectleiders uit de stadsdelen en de lessen uit experimenten met vastgestelde budgetten voor verschillende thema's.

In de verschillende gesprekken en evaluaties in dit kader komt als dilemma naar voren dat er op dit moment begrijpelijke ambities worden gestapeld, waarvan de realisatie echter onder druk staat door een relatief beperkt werkbudget. De portefeuillehouders hebben daarom afgesproken toe te

werken naar een meer geüniformeerde werkwijze voor de buurtbudgetten om een grotere groep Amsterdammers aan te spreken en te enthousiasmeren voor deelname aan de buurtbudgetten.

Wens vanuit de stadsdelen

Het portefeuillehoudersoverleg stelt in het najaar de randvoorwaarden vast voor de 'Buurtbudgetten Nieuwe Stijl'. Daarin gelden onderstaande vertrekpunten:

- Herkenbare buurtbudgetten:
 - o één naam;
 - o één toegankelijke website, vanwaar naar de verschillende buurtbudgetten kan worden doorgelinkt;
 - o dezelfde beeldtaal (met mogelijkheden om per buurt qua foto's te variëren);
 - o één moment in het proces waarop heel Amsterdam met de buurtbudgetten bezig is, ten behoeve van de herkenbaarheid;
- Een mix van stadsdeelbreed én mogelijkheid om gebiedsgericht of buurtgericht te werken:
 - o buurtgerichte buurtbudgetten hadden de afgelopen jaren positieve effecten;
 - o desgewenst een stadsdeelbreed proces in aanvulling hierop, om de hele stad te kunnen laten profiteren en grotere initiatieven mogelijk te houden;
- Een mix van online en offline mogelijkheden om mee te doen en begeleiding van planindieners:
 - o online mogelijkheden die digitaal vaardige Amsterdammers (die geen tijd, zin of mogelijkheid hebben om naar bijeenkomsten te gaan) de mogelijkheid bieden om gemakkelijk en laagdrempelig mee te doen met de buurtbudgetten;
 - o offline bijeenkomsten die ruimte bieden voor verbinding en ontmoeting, hetgeen één van de doelen is van de buurtbudgetten;
- Het werken met buurtbudgetten stimuleert de organisatie om 'van buiten naar binnen' te werken:
 - o door de ideeën van bewoners serieus te nemen en ook als signaalfunctie te gebruiken voor wat er leeft in de stad, kan de gemeente beter aansluiten op de behoeften van bewoners;
 - o een uitdrukkelijke opdracht is om werkbare en duidelijke regels mee te geven voor de plannen.

Deze vertrekpunten worden betrokken bij het voorstel voor de Buurtbudgetten Nieuwe Stijl, die uw raad in het voorjaar 2026 zal ontvangen.

Bestendinging doorontwikkeling

De komende tijd legt het college het accent op bestendinging van het beleid ten aanzien van buurtbudgetten dat in de afgelopen jaren is ontwikkeld. Dit houdt in dat lopende initiatieven van bewoners verder op weg worden geholpen, zodat deze tot uitvoering en afronding kunnen komen. En het startklaar maken van de uitvoering van genoemd voorstel voor de Buurtbudgetten Nieuwe Stijl, voor het moment waarop het nieuwe bestuur hierover keuzes heeft gemaakt.

In deze bestuursperiode start daarom geen nieuwe ronde voor het indienen van plannen. Dit komt erop neer dat bijvoorbeeld in stadsdeel West géén nieuwe editie van West Begroot plaatsvindt, en

dat in 2026 alleen plannen waarover op dit moment wordt beslist of deze worden ondersteund en lopende initiatieven worden uitgevoerd.

In de bijlage ontvangt u het digitale magazine Buurtbudgetten in Vogelvlucht, dat een inspirerend overzicht geeft van de resultaten uit de afgelopen jaren.

Het college beschouwt hiermee toezegging TA2024-001017 als afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rutger Groot Wassink', with a stylized, flowing script.

Rutger Groot Wassink
Wethouder Democratisering

Bijlage

1. Digitaal magazine Buurtbudgetten in Vogelvlucht